

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 69/2020-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. februára 2020 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného spoločnosťou Sýkora – advokátska kancelária, s. r. o., Zoborská 13, Košice, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Matej Sýkora, vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 5 S 41/2017-102 z 30. mája 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžfk 53/2018 z 20. júna 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a s'ťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. septembra 2019 doručená ústavná s'ťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľ“, v citáciách aj „žalobca“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy podľa čl. 46 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 2 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 S 41/2017-102 z 30. mája 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 Sžfk 53/2018 z 20. júna 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Ústavná s'ťažnosť s'ťažovateľa bola v súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov 17. októbra 2019 pridelená sudcovi spravodajcovi Milošovi Maďarovi a v zmysle čl. II bodu 3 písm. a) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 prerokovaná v prvom senáte ústavného súdu v zložení uvedenom v záhlaví tohto uznesenia.

3. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ uzavrel 24. septembra 2009 ako prijímateľ s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Stromová 1, Bratislava (ďalej aj „ministerstvo“, v citáciách aj „žalovaný 1/“), v zastúpení Agentúry Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pre štrukturálne fondy Európskej únie, Hanulova 5/B, Bratislava (ďalej aj „agentúra“, spolu aj „žalovaní“; v citáciách aj „žalovaný 2/“), zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. 039/2009/2.2/OPVaV na realizáciu aktivít projektu s názvom „*Aplikačné centrum pre ochranu ľudí, zvierat a rastlín pred parazitmi*“.

4. V rámci realizácie projektu sťažovateľ vyhlásil verejné obstarávanie pod značkou „03187-MST“ na predmet nadlimitnej zákazky s názvom „*Zariadenia na PCR a inkubátory*“. Agentúra vykonala kontrolu uvedeného verejného obstarávania a konštatovala porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania.

5. Na základe výsledkov administratívnej kontroly predmetného verejného obstarávania agentúra doručila sťažovateľovi 4. januára 2017 správy o zistenej nezrovnalosti č. N21501967/S05 z 28. decembra 2016 a č. N21502312/S06 z 28. decembra 2016 (ďalej len „správa“) spolu so žiadosťami o vrátenie finančných prostriedkov č. 26220220018/Z06 z 29. decembra 2016 a č. 26220220018/Z07 z 29. decembra 2016 (ďalej spolu len „žiadost“), na základe ktorých požiadala o vrátenie časti poskytnutých finančných prostriedkov (v sume 3 636,56 €) najneskôr do 21. februára 2017.

6. Sťažovateľ doručil krajskému súdu 3. marca 2017 žalobu podľa prvej hlavy tretej časti zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „SSP“), ktorou sa domáhal prieskumu zákonnosti správy a žiadosti, ich zrušenia a vrátenia vecí žalovaným na ďalšie konanie.

7. Krajský súd svojím napadnutým uznesením žalobu sťažovateľa podľa § 98 ods. 1 písm. g) v spojení s § 7 písm. h) SSP odmietol, keď dospel k záveru, že správa ani žiadost' samy osebe nepredstavujú zásah do práv a právom chránených záujmov

sťažovateľa, keďže nie sú konečným rozhodnutím správneho orgánu – individuálnym správnym aktom o právach a povinnostiach sťažovateľa, ale iba opatrením predbežnej povahy. Podľa názoru krajského súdu správu a žiadosť *„je možné považovať... za podkladové rozhodnutie, ktoré má predbežnú povahu vzhľadom na postup upravený v § 27a ods. 4 zákona č. 528/2008 Z. z. ... že v prejednávanej veci sa jedná o konanie podľa druhej časti zákona č. 528/2008 Z. z., keďže predmetom preskúmvanej veci je eventuálne vrátenie finančných prostriedkov“*. Na základe uvedeného krajský súd dospel k záveru, že *„napadnuté rozhodnutie nespadá do právomoci súdov, a teda nie je preskúmateľné súdom“*.

8. Sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu krajského súdu kasačnú sťažnosť podľa prvej hlavy piatej časti Správneho súdneho poriadku, ktorú založil na dôvodoch podľa § 440 ods. 1 písm. f), g), h) a j) SSP. Uviedol, že *„rozhodnutím o odmietnutí žaloby bez meritórneho pojednania veci súd odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom a svoje rozhodnutie založil v rozpore s ustálenou praxou kasačného súdu na nesprávnom právnom posúdení veci. Napadnuté uznesenie krajského súdu je nedostatočne odôvodnené, rozporné a nepreskúmateľné. Krajský súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi uskutočniť jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.“*

9. S poukazom na právne normy obsiahnuté v § 27a zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva v znení účinnom v rozhodnom čase (ďalej len „zákon č. 528/2008 Z. z.“) sťažovateľ v kasačnej sťažnosti argumentoval, že *„Žiadosť... správa... na základe ktorých bola žalobcovi uložená korekcia podľa § 27a ods. 1, resp. § 27a ods. 4 zák. č. 528/2008 Z. z. spočívajúca v povinnosti vrátiť finančnú hodnotu časti poskytnutého finančného príspevku v sume 3 636,56 EUR ako 25 % korekcia z hodnoty výdavkov verejného obstarávania, sú preto nepochybné individuálnymi správnymi aktmi – rozhodnutiami, resp. opatreniami, ktoré sa bezprostredne dotýkajú a zasahujú do práv a právom chránených záujmov žalobcu...“*.

10. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti poukazuje aj na uznesenie z 28. apríla 2016 vo veci sp. zn. 5 Sžf 26/2014, v ktorom podľa jeho názoru najvyšší súd *„jednoznačne*

konštatoval, že správne akty, na základe ktorých je prijímateľovi NFP určená povinnosť vrátiť časť finančného príspevku poskytnutého z fondov Európskeho spoločenstva na základe zák. č. 528/2008 Z. z., sú spôsobilým predmetom prieskumu v správnom súdnictve“. Sťažovateľ poukazuje i na fakt, že v konaniach o žalobách proti správnym aktom identickým so správou a žiadosťou správne súdy priznávajú takýmto správnym aktom odkladný účinok, čo je podľa jeho názoru dôsledkom toho, že ide o správne akty, „ktoré zasahujú do práv prijímateľa NFP a môžu mať za následok vznik závažnej ujmy na jeho právach...“.

11. Najvyšší súd o kasačnej sťažnosti sťažovateľa svojim napadnutým uznesením rozhodol tak, že jej nepriznal odkladný účinok a postupom podľa § 457 ods. 2 a § 461 SSP ju ako nedôvodnú zamietol. Najvyšší súd v závere konštatoval, že *„sťažovateľom napadnuté správy a žiadosti nie sú preskúmateľné správnym súdom, správny súd postupoval v súlade so zákonom, keď žalobu podľa § 98 ods. 1 písm. g) S. s. p. odmietol...“*.

12. V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ cituje § 27a zákona č. 528/2008 Z. z. (v znení účinnom v rozhodujúcom období, pozn.) a dôvodí, že *„z ust. § 27a ods. 3 a 5 zák. č. 528/2008 Z. z... je teda zrejmé, že ak riadiaci orgán bezvýsledne vyzval prijímateľa na vrátenie poskytnutého finančného príspevku alebo jeho časti a boli zistené porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania s možným vplyvom na výsledok verejného obstarávania, riadiaci orgán je povinný ex offi a bez možnosti použitia akejkoľvek úvahy či moderácie rozhodnúť o vrátení až 1,5 násobku sumy uvedenej v predchádzajúcej výzve na vrátenie finančného príspevku, tj. o vrátení až 150 % sumy korekcie uvedenej vo výzve na vrátenie finančného príspevku alebo jeho časti“*.

13. Sťažovateľ je presvedčený, že správa, ako aj žiadosť sú individuálnymi správnymi aktmi, pretože sa podľa jeho tvrdenia bezprostredne dotýkajú a zasahujú do jeho práv a právom chránených záujmov, keďže *„na ich základe môže byť sťažovateľ ukrátený na svojich právach a právom chránených záujmoch“*. Sťažovateľ je toho názoru,

že správa a žiadosť podliehajú prieskumu v rámci správneho súdnictva, a preto tvrdí, že „závery zaujaté všeobecnými súdmi... zjavne nemôžu obstáť“.

14. Aj v ústavnej sťažnosti sťažovateľ odkazuje na rozhodnutie z 28. apríla 2016 vo veci sp. zn. 5 Sžf 26/2014, v ktorom najvyšší súd zaujal postoj zhodný s právnym názorom sťažovateľa o súdnej preskúmateľnosti správnych aktov, „na základe ktorých je prijímateľovi NFP určená povinnosť vrátiť časť finančného príspevku poskytnutého z fondov Európskeho spoločenstva na základe zák. č. 528/2008 Z. z...“.

15. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti navrhol ústavnému súdu, aby odložil vykonateľnosť oboch napadnutých rozhodnutí správnych súdov, „a to až do právoplatného skončenia prejednávania predmetnej sťažnosti na Ústavnom súde Slovenskej republiky“.

16. Sťažovateľ zároveň navrhol, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa Parazitologický ústav Slovenskej akadémie vied na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, ods. 2 Ústavy a podľa čl. 36 ods. 1, ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na ochranu vlastníctva zaručené čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžfk/53/2018 zo dňa 20.06.2019 a uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/41/2017-102 zo dňa 30.05.2017 porušené boli.“

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžfk/53/2018 zo dňa 20.06.2019 a uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/41/2017-102 zo dňa 30.05.2017 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky a Krajský súd v Bratislave sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 415,51 EUR...“

II.

Relevantná právna úprava

17. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

18. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

19. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

20. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

21. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

22. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok...

23. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 2 listiny kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd...

24. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

25. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

26. Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľa spočíva v námietke porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 a 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu, ktoré podľa sťažovateľa nezákonne a neodôvodnene vylúčili zo súdneho prieskumu v správnom súdnictve správne akty vydané agentúrou ako sprostredkovateľským orgánom ministerstva (správa a žiadosť),

hoci podľa sťažovateľa nimi došlo k zásahu do jeho práv a oprávnených záujmov. Sťažovateľ namieta, že napadnuté rozhodnutia krajského súdu a najvyššieho súdu sú nedostatočne odôvodnené, rozporné a nepreskúmateľné.

III.1 K namietanému porušeniu označených práv uznesením krajského súdu č. k. 5 S 41/2017-102 z 30. mája 2017

27. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07, III. ÚS 514/2017).

28. Podstata a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

29. Sťažnosťou napadnuté uznesenie krajského súdu nadobudlo jeho doručením účastníkom konania právoplatnosť (§ 151 ods. 2 SSP), pretože správne súdnictvo je po nadobudnutí účinnosti Správneho súdneho poriadku (1. júla 2016) budované na báze jednoinštančnosti. Proti rozhodnutiam krajských súdov v správnom súdnictve už preto zásadne nie je odvolanie ako riadny opravný prostriedok prípustné.

30. Aj keď napadnuté uznesenie krajského súdu nie je rozhodnutím vo veci samej [§ 147 ods. 1 písm. a) Správneho súdneho poriadku], je proti nemu prípustná kasačná sťažnosť (§ 439 ods. 1 SSP). Kasačnú sťažnosť [vzhľadom na to, že smeruje proti právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu (§ 438 ods. 1 SSP)] možno odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon spôsobom, ktorý Správny súdny poriadok taxatívne vymedzuje v § 440 ods. 1 písm. a) až j).

31. V ústavnej sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ prednáša proti obom napadnutým rozhodnutiam (teda aj proti uzneseniu krajského súdu) v podstate jedinú kardinálnu námietku. Jej obsahová stránka spočíva v odmietnutí spravodlivosti (*denegatio iustitiae*), keďže krajský súd procesným rozhodnutím podľa § 98 ods. 1 písm. g) SSP sťažovateľovu správnu žalobu odmietol a jej meritórnymi dôvodmi sa nezaoberal. K samotnému súdnemu prieskumu správy ani žiadosti tak nedošlo. Takto malo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu, jeho základného práva na súdny prieskum zákonnosti správy i žiadosti, jeho práva na spravodlivé súdne konanie i označených práv hmotnej povahy.

32. Ústavný súd už v inej veci iného sťažovateľa, ako aj v predchádzajúcej ústavnej sťažnosti sťažovateľa (II. ÚS 325/2019) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť (hoci smerovala proti právoplatnému uzneseniu krajského súdu) predstavovala v okolnostiach sťažovateľovej veci účinný prostriedok, prostredníctvom ktorého následne najvyšší súd ako súd kasačný poskytoval ochranu jeho základným právam i právam zaručeným medzinárodnými zmluvami, ktorých porušenie sťažovateľ namieta v ústavnej sťažnosti doručenej ústavnému súdu. Dokazuje to i skutočnosť, že najvyšší súd o kasačnej sťažnosti sťažovateľa rozhodol meritórne, teda tak, že ju podľa § 461 SSP zamietol. Je tak naplnená ústavná podmienka pre aktiváciu princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 odníma právomoc konať a rozhodovať o ochrane označených základných práv i práva podľa dohovoru a podľa dodatkového protokolu napadnutým uznesením krajského súdu (bližšie k dôvodom pozri III. ÚS 33/2018).

33. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 zákona písm. a) o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci o nej konať a rozhodnúť o nej.

III.2 K namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžfk 53/2018 z 20. júna 2019

34. Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

35. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, ktoré sú „pánmi zákonov“, mohol by nahradiť napadnutý právny názor všeobecného súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. Skutkové a právne závery všeobecného súdu teda môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

36. Z citovaného § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej

neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, tiež napr. II. ÚS 399/2010, IV. ÚS 51/2011).

37. Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ktorým najvyšší súd v konaní o kasačnej sťažnosti sťažovateľa meritórne preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť, pričom poukázal na tú skutočnosť, že prostredníctvom svojej rozhodovacej činnosti už opakovane riešil spor týkajúci sa právomoci správneho súdu vykonať súdny prieskum správy a žiadosti.

37.1 Najvyšší súd v bode 14 odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol:

„V konaní vedenom na kasačnom súde pod sp. zn. ISžfk/41/2018 totožných účastníkov, kasačný súd rozhodoval o kasačnej sťažnosti sťažovateľa voči uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/45/2017-153, 2S/72/2017-153, 2S/73/2017-153, 2S/74/2017-153, 2S/75/2017-153 z 3. mája 2017, predmetom ktorej bol totožný skutkový a právny stav - žaloba o preskúmanie zákonnosti Správy o zistenej nezrovnalosti č. N21600567/S03 z 29. decembra 2016 a č. N21602576/S01 z 29. decembra 2016 a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 26220120022/Z07 z 29. decembra 2016 a č. 26220120022/Z08 z 29. decembra 2016.“

37.2 Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia citoval § 464 ods. 1 SSP, podľa ktorého ak kasačný súd rozhoduje o kasačnej sťažnosti v obdobnej veci, ktorá už bola predmetom konania pred kasačným súdom, môže v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázať už len na obdobné rozhodnutie, ktorého prevzatú časť v odôvodnení uvedie.

37.3 Najvyšší soud napokon uzavrel, že sa v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého uznesenia krajského súdu a v podrobnostiach, postupom podľa § 464 ods. 1 SSP, odkázal na svoje uznesenie sp. zn. 1 Sžfk 41/2018 z 30. apríla 2019.

38. Ústavný súd v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť, že uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžfk 41/2018 z 30. apríla 2019 bolo namietané ústavnou sťažnosťou sťažovateľa vedenou pod sp. zn. Rvp 1485/2019, ktorá bola odmietnutá uznesením ústavného súdu č. k. II. ÚS 325/2019-20 zo 7. novembra 2019.

39. Z takmer identickej argumentácie sťažovateľa uvedenej v tejto ústavnej sťažnosti, ktorá je predmetom predbežného prerokovania, možno vyvodiť, že odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu obsahovalo, čo sa týka skutkových zistení a právneho posúdenia vecí najvyšším súdom, obdobné závery ako vo veci inej jeho sťažnosti, ktorú už ústavný súd preskúmal a rozhodol o nej.

40. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd návrh na začatie konania podľa § 42 ods. 2 písm. f) odmietne podľa odseku 2 a ten istý navrhovateľ podá ústavnému súdu ďalší návrh na začatie konania v inej veci v podstatnej časti zhodný s predchádzajúcim návrhom, ktorý možno odmietnuť z rovnakého dôvodu, rozhodnutie o jeho odmietnutí môže obsahovať zjednodušené odôvodnenie, v ktorom ústavný súd iba poukáže na skoršie rozhodnutie o predchádzajúcom návrhu na začatie konania.

41. S poukazom na uvedené skutočnosti sa ústavný súd v rámci predbežného prerokovania tejto ústavnej sťažnosti plne stotožňuje s dôvodmi uvedenými vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí (uznesenie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 325/2019 zo 7. novembra 2019) týkajúcom sa takmer rovnakej ústavnej sťažnosti sťažovateľa, ktorá bola ústavným súdom odmietnutá z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti vzhľadom na ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu.

42. Zároveň ústavný súd dáva do pozornosti sťažovateľa, že sťažnosťami, ktoré sú skutkovo a právne podobné, sa už zaoberal aj vo viacerých obdobných konaniach, a to napríklad sp. zn. III. ÚS 33/2018, I. ÚS 276/2018, IV. ÚS 439/2018, IV. ÚS. 395/2018, IV. ÚS 474/2018, IV. ÚS 267/2018, I. ÚS 367/2018, IV. ÚS 563/2018, I. ÚS 276/2018, III. ÚS 408/2018, IV. ÚS 45/2019, IV. ÚS 395/2018, IV. ÚS 52/2019, III. ÚS 46/2019, I. ÚS 244/2019.

43. Ústavný súd vzhľadom na už citované ústavné sťažnosti bez nevyhnutnosti podrobnejšieho odôvodňovania svojich právnych záverov odmietol ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu už pri jej predbežnom prerokovaní z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

44. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd už o ďalších návrhoch sťažovateľa v nej uplatnených nerozhodoval (návrh na odklad vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. februára 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu